

## مناطق دیدنی شیراز



کجارو؛ استان فارس سه ناحیه‌ی آب و هوایی مشخص دارد. ناحیه کوهستانی شمال، شمال غرب و غرب، که زمستان‌های سرد و بهار و تابستانی ملایم و دلنشین دارد. ناحیه‌ی مرکزی که در زمستان‌ها آب و هوای نسبتاً معتدل و تابستان‌ها هوایی گرم و خشک دارد. شهرهایی مثل شیراز، فسا، فیروزآباد و کارزون از جمله شهرهای این ناحیه هستند. ناحیه‌ی جنوب و جنوب غرب، که در زمستان‌ها معتدل و تابستان‌ها بسیار گرم است. البته در فصل بهار اکثر نواحی استان فارس آب و هوای بهاری مطلوبی دارند و شاید فقط کمی در بخش جنوبی احساس گرما کنید. در این قسمت شما را با مناطق دیدنی مرکز استان فارس (شیراز) آشنا می‌کنیم.

### جاذبه‌های گردشگری

#### حرم احمد بن موسی (ع)، شاهچراغ

آرامگاه احمد بن موسی بن جعفر (ع)، برادر بزرگوار امام رضا (ع) در شیراز است که به سومین حرم اهل بیت در ایران شهرت یافته است. این آرامگاه در دوران اتابکان فارس در سده‌ی ششم هجری قمری ساخته شده است و گنبد و بارگاه آن دارای کاشی‌کاری‌های زیبایی است. درون حرم با به کار بردن آینه‌های ریز به سبکی هنرمندانه آینه‌کاری شده و انواع خطاطی‌های زیبایی فارسی و عربی تزئین کننده‌ی نمای اطراف آینه‌ها و کاشی‌ها است. شاهچراغ در مجاورت میدان احمدی شیراز واقع شده است و سالانه میزبان هزاران زائر است.

#### استان مقدس علی بن حمزه

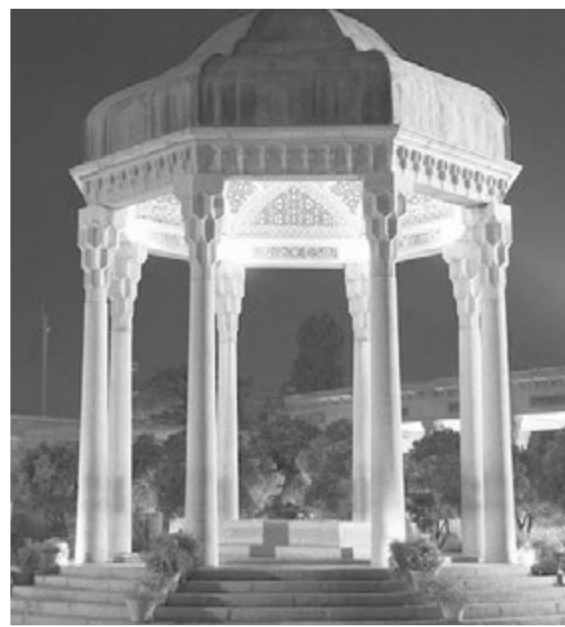
حضرت علی بن حمزه (ع) پسر فرزند بزرگوار امام موسی کاظم (ع) هستند. پدر ایشان حمزه (ع) در حرم شاه عبدالعظیم مدفون هستند. ایشان به همراه کاروان احمد بن موسی (ع) جهت یاری عمومی خویش، امام رضا (ع)، از مدینه رهسپار خراسان شدند اما در نهایت توسط قتلغ خان، حاکم وقت فارس، به شهادت رسیدند. آرامگاه علی بن حمزه در دوره‌ی قلی‌لیمان به دست «امیر عضدالدوله دیلمی» احداث شد. این آرامگاه در حال حاضر در خیابان حافظ شیراز قرار دارد.

#### باغ دلگشا

در مجاورت آرامگاه سعدی و در محله دلگشا باغی زیبا با ساختمانی باشکوه در مرکز آن قرار دارد. دلگشا یکی از باغ‌های تاریخی شیراز است که پیشینه‌ی آن به دوران پیش از اسلام و زمان فرمانروایی ساسانیان می‌رسد و نخستین کلاه فرنگی ایران در این باغ به ثبت رسیده است. عمارت موجود در این باغ مربوط به دوره قاجاریه است که به سبک معماری کاخ‌های ساسانی پیشاپور ساخته شده است. مساحت باغ ۵۷ هکتار است و سراسر آن را درختان نارنج و پرتقال فرا گرفته است. آبی که از چشمه قنات آرامگاه سعدی جاری می‌شود از جوی‌های این باغ می‌گذرد.

#### باغ موزه شیراز

باغ نظر، عمارت کلاه فرنگی، آرامگاه وکیل یا باغ حکومتی نام یکی از انبیه تاریخی دوره‌ی زندیه در شیراز است. این بنا یک عمارت هشت ضلعی است که کریم خان زند در میان باغ نظر شیراز ساخت. این عمارت در آن زمان میزبان مهمانان و سفیران خارجی بود و مراسم رسمی و اعیاد گوناگون در آن برگزار می‌شد. چهار آب‌نما در چهار سوی ساختمان عمارت کلاه فرنگی قرار داشته که آب‌نمای شمالی در مسیر خیابان زند قرار گرفت و تخریب شد. عمارت خورشید در دوران قاجار در این باغ احداث شد. کریم خان زند در این مکان به خاک سپرده شده است.



#### نارنجستان قوام

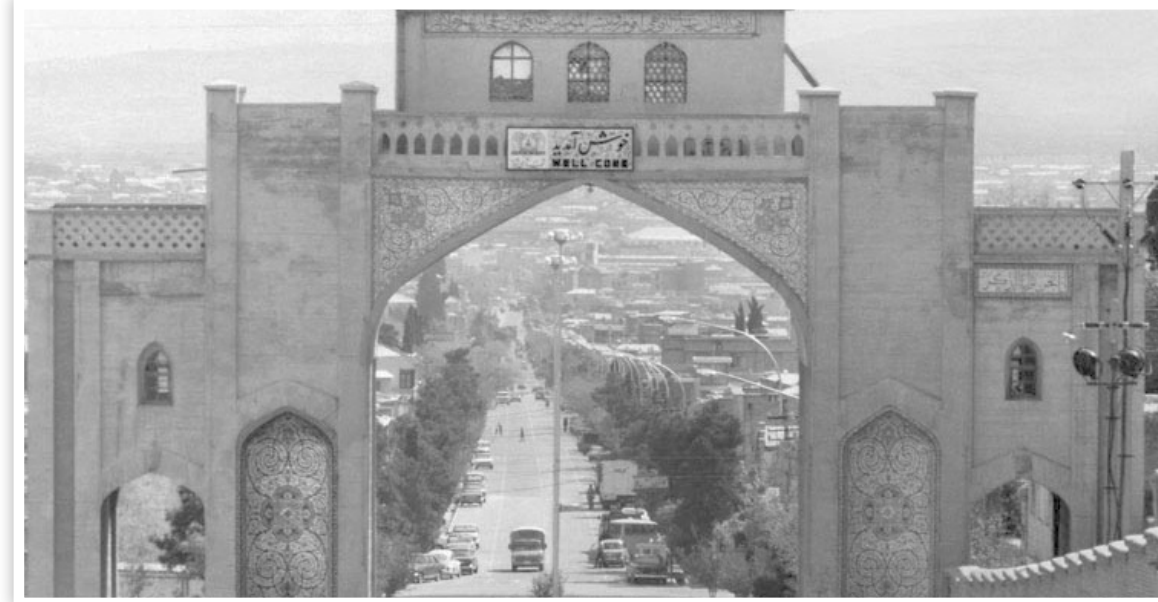
مجموعه‌ی قوام در دوره‌ی قاجار و بین سال‌های ۱۲۵۷ تا ۱۲۶۷ تکمیل شد. این مجموعه شامل یک حمام گچینه، حسینیه‌ی قوام، مکتب‌خانه‌ی قوام، اندرونی قوام (خانه‌ی زینت الملک)، دیوان‌خانه، حمام اختصاصی و اصطبل و زنجیرخانه بود که تعدادی از آن‌ها اکنون از بین رفته‌اند. در سال‌های اخیر زیرزمین ضلع شمالی نارنجستان مرمت شده و به عنوان موزه مورد استفاده قرار می‌گیرد. این باغ در محله‌ی بالاگفت و در خیابان لطفعلی خان زند قرار دارد.

#### مسجد نصیر الملک

مسجد نصیرالملک یکی از مساجد قدیمی شیراز است که در کوچه‌ی نصیرالملک محله‌ی گود عربان واقع در جنوب خیابان لطفعلی خان زند و در نزدیکی شاه چراغ قرار دارد. پیشینه‌ی این مسجد به دوران قاجار و سال ۱۲۹۳ می‌رسد. این مجموعه شامل یک منزل، تالار آینه، مسجد، آب انبار و حمام می‌باشد. شبستان مسجد دارای ستون‌هایی شبیه به ستون‌های شبستان مسجد وکیل می‌باشد و پنجره‌های آن با شیشه‌های رنگی پوشیده شده که سبب می‌شود با تابش نور خورشید فضای شبستان پر از رنگ شود. به همین دلیل این مسجد به مسجد رنگ هم شهرت دارد.

#### گردشگاه میان کتل

این منطقه‌ی حفاظت شده در جنوب غربی شیراز و در جنگل‌های «میان بند» قرار گرفته است. این منطقه پوشیده از درختان بلوط و زیستگاه گوزن زرد است و در جاده‌ی قدیم شیراز به کارزون و در فاصله‌ی ۱۸ کیلومتری دشت ارژن واقع شده است. برای رسیدن به این منطقه باید ۱۴ کیلومتر جاده‌ی خاکی



را طی کنید. به دلیل وجود درختان متعدد و آب و هوای معتدل کوهستانی، این منطقه در تمام فصول سال مورد استقبال گردشگرها است. انواع حیوانات اهلی و وحشی، از جمله خرس در این منطقه‌ی حفاظت شده زندگی می‌کنند.

#### پارک ملی بوم

این پارک که یک منطقه‌ی حفاظت شده است، نام خود را از کوه بوم گرفته و در ۱۰ کیلومتری شمال شهر شیراز در بخش زرقان واقع شده است. پارک ملی بوم در سال ۱۳۴۱ تحت عنوان منطقه‌ی شکار ممنوع با وسعتی حدود صد هزار هکتار ایجاد شد. پستاندارانی مانند بلنگ، پازن، گربه‌ی وحشی و کفتار از حیوانات این منطقه هستند. از این نظر تنوع جانوری و گیاهی این پارک پس از پارک‌های ملی گلستان و ارومیه در مقام سوم اهمیت است.

#### حافظیه

آرامگاه خواجه شمس‌الدین محمد بن بهاءالدین حافظ شیرازی معروف به لسان الغیب، شاعر بزرگ سده‌ی هشتم، یکی از مشهورترین مکان‌های تاریخی شهر شیراز است. حافظیه از دو صحن شمالی و جنوبی تشکیل شده که این دو صحن توسط تالاری به طول ۵۶ متر و عرض ۸ متر از یکدیگر جدا شده‌اند، ۲۰ ستون سنگی به ارتفاع ۵ متر، پایه‌های این تالار باشکوه هستند. آرامگاه حافظ اولین بار در سال ۸۵۶ هجری قمری، یعنی ۶۵ سال پس از وفات او، به دستور شمس‌الدین محمد یغمایی وزیر حاکم وقت فارس بنا شد. طی سال‌ها، این آرامگاه بارها توسط حاکمان و فرمانروایان بعدی تخریب یا مرمت شد و بالاخره در سال ۱۳۱۴ به همت اداره‌ی فرهنگ فارس و با طرح آندره گدار فرانسوی که به سبک معماری زندیه طراحی شده بود آرامگاه حافظ با بنایی که امروز وجود دارد جایگزین شد. در سال ۱۳۸۶ اولین مرمت جدی و بازسازی بخش‌های خراب ساختمان‌های اطراف و همچنین متصل کردن مقبره و باغ‌های مجاور به مجموعه‌ی حافظیه در دستور کار قرار گرفت.

#### سعدیه

سعدیه، آرامگاه ابو محمد مُصلِح‌الدین بن عبدالله، ملقب به استاد سخن و شیخ اجل، محل زندگی و دفن سعدی شاعر بزرگ ایرانی است. آرامگاه در انتهای خیابان بوستان قرار دارد. در اطراف مقبره، قبور زیادی از بزرگان دین وجود دارد که بنا به وصیت خود در آنجا دفن شده‌اند. این مکان در ابتدا خانقاه سعدی بود که اواخر عمر را در آن می‌گذراند و پس از مرگ در همانجا دفن شد. اولین بار در سده‌ی هفتم توسط «شمس‌الدین محمد صاحب دیوانی» مقبره‌ای بر قبر سعدی ساخته شد اما در سال ۹۹۸ این مقبره به دستور حاکم وقت فارس تخریب شد. در سال ۱۱۸۷ هجری قمری به دستور کریم خان زند، مجدداً بنایی بر مزار او ساخته شد. اما ساختمان جدید مقبره‌ی سعدی در سال ۱۳۳۰ توسط محسن فروغی طراحی شد. گنبد فیروزه‌ای مقبره به ۸ ستون سنگی قهوه‌ای رنگ استوار است و نمای ساختمان از بیرون به شکل مکعب اما داخل آن



هشت‌ضلعی است و با دیوارهایی از جنس مرمر پوشیده شده است که سنگ قبر درست در وسط آن قرار دارد. در جلوی رواق مقبره حوض سکه قرار دارد که مردم برای گرفتن حاجت در آن سکه می‌اندازند. در عمق ده متری صحن آرامگاه قناتی وجود دارد که آب آن به حوض ماهی هشت ضلعی می‌ریزد.

را یکی می‌دانند. این بنا معماری فوق‌العاده‌ی ای دارد، حیاط بزرگی که در وسط ساختمان هشتی این بنا قرار دارد به زیبایی‌های آن افزوده است. اگر عاشق صنایع دستی، زیورآلات دست ساز سنتی نقره و طلا یا عتیقه‌جات هستید، بازدید از سرای مشیر را در برنامه‌ی سفر خود قرار دهید.

#### بازار وکیل

این بازار زیبا در کنار میدان شهرداری شیراز و در نزدیکی ارگ کریم خان جای گرفته است. بازار وکیل از مشهورترین و زیباترین بازارهای سنتی ایران است که پیشینه‌ی آن به دوران زندیه برمی‌گردد. بنای بازار با استفاده از مصالح گچ، آجر و آهک ساخته شده که روی پایه‌هایی از تخته سنگ‌های تراشیده قرار گرفته است. چهار بازار از چهار طرف سقف چهار سوق بلند و زیبایی آن منشعب می‌شوند. این بازار هنوز هم به عنوان مرکز اقتصادی شیراز فعال است و انواع و اقسام کالاها در آن یافت می‌شود.

#### خانه‌ی زینت الملک

ایسن خانه از آثار به جای مانده از دوران قاجار است و به دلیل سکونت زینت‌الملک قوامی، دختر قوام الملک چهارم، به این نام معروف است. سقف تمام اتاق‌های این خانه از جنس چوب است که با نقاشی‌هایی تزئین شده‌اند. این خانه در خیابان لطفعلی خان زند و در مجاورت نارنجستان قوام واقع شده است و به وسیله‌ی یک راهروی زیرزمینی به آن مرتبط است. زیرزمین این خانه به موزه‌ی مشاهیر فارس تبدیل شده که مجسمه‌هایی از مشاهیر فارس در آن وجود دارد.

#### موزه‌ی تاریخ طبیعی و تکنولوژی دانشگاه شیراز

این موزه که تاسیس آن به اسفند ماه ۱۳۵۳ بازمی‌گردد در بولوار مدرس شیراز قرار دارد. بخش جانورشناسی آن ۲۵۰۰ نمونه از بی‌مهرگان و مهره‌داران را به نمایش می‌گذارد و در بخش گیاهشناسی بیش از ۶۰ گونه‌ی دارویی وجود دارد. در بخش زمین‌شناسی آن هم فسیلی ماهی به قدمت ۷۰ میلیون سال و همچنین فسیل‌ها و کانی‌های دیگری موجود است. این موزه بخش‌های دیگری از قبیل آناتومی، تکنولوژی، هنر، کارگاه فنی و تاکسیدرمی هم دارد.

#### باغ هفت تنان

یکی از قدیمی‌ترین اماکن تاریخی شیراز است که اگرچه پیشینه‌ی آن به سده‌های پیش از دوران حکومت زندیه بازمی‌گردد، اما عمارت موجود در آن مربوط به دوره‌ی کریم خان است. علت نام‌گذاری این مکان، وجود هفت قبر از هفت عارف بزرگ در این باغ است که کریم خان زند روی هر کدام سنگ بزرگ بدون کتیبه‌ای گذاشته است.

#### باغ ارم

باغ ارم یک باغ ایرانی تاریخی است که شامل یک بنای تاریخی و باغ گیاه‌شناسی است. تاریخ ساخت آن احتمالاً به پیش از دوره‌ی سلجوقیان بازمی‌گردد و کریم خان زند نقش مهمی در آبادی و بهسازی آن داشته است. عمارت موجود در باغ هم مربوط به دوره‌ی قاجار است. انواع و اقسام گونه‌های گیاهی از سراسر جهان در این باغ وجود دارد. فضای این باغ بزرگ و زیبا به ویژه در فصل بهار بسیار تماشایی و دلنشین است.

#### باغ عقیف آباد

باغ عقیف آباد در انتهای خیابان عقیف آباد شیراز قرار دارد و هم اکنون در اختیار ارتش است، اما بازدید از این باغ برای عموم مردم ممکن است. یکی از بزرگترین موزه‌های سلاح خاورمیانه در این باغ وجود دارد و همچنین محیط باغ نمونه‌ای کامل از هنر گل‌کاری ایرانی است. عقیف آباد در دوره‌ی قاجار و در



سال ۱۲۸۴ هجری قمری ساخته شد.

#### مدرسه‌ی خان

مدرسه‌ای تاریخی است که توسط الله وردی خان گرجی و پسرش امام قلی خان در زمان حکومت شاه عباس صفوی بنا شد. این مدرسه در زمان خود مانند یک دانشگاه بود که در آن علوم‌ی مثل فقه، حکمت، ادب، نجوم، حساب، هندسه، زمین‌شناسی، جانورشناسی، گیاه‌شناسی و شیمی تدریس می‌شد. ملاصدرا هم به دعوت الله وردی خان به این مدرسه آمد و کتاب‌های زیادی در همین مکان نوشت. محل کنونی این مدرسه در خیابان لطفعلی خان زند است.

#### باغ جهان‌نما

جهان‌نما یکی دیگر از باغ‌های معروف شیراز است که در خیابان حافظ و در نزدیکی حافظیه قرار دارد. این باغ در سده‌ی هشتم هجری قمری در نهایت آبادانی بود. کریم خان زند در سال ۱۱۸۵ دور این باغ را دیوار کشید و عمارت کوشک را در وسط آن بنا کرد. باغ جهان‌نما در سال ۱۳۸۳ توسط شهرداری شیراز احیا شد و مورد بهره‌برداری قرار گرفت.

#### مسجد عتیق

مسجد عتیق قدیمی‌ترین مسجد شیراز است که گفته می‌شود در سال ۲۸۱ هجری قمری ساخته شده است. این مسجد از آن زمان تا کنون بارها توسط حاکمان دوران مختلف مورد بازسازی قرار گرفته است. در سمت جنوب مسجد دیواری قرار دارد که به دیوار ندبه مشهور است. وسط حیاط مسجد خدای خانه یا کعبه‌ی ثانی یا بیت‌المقدس قرار دارد. عمران خدای خانه و ایوان‌های آن ۱۲ متر طول و ۱۰ متر پهنا دارند و اتاق وسط آن از سنگ و گچ ساخته شده است.

